

УВОДНА РЕЧ ПОВОДОМ СЕТА ЗАКОНА ИЗ ОБЛАСТИ КРИВИЧНОГ ПРАВА

Поштована председнице скупштине, поштовано председништво, даме и господо уважени народни посланици,

Као што знате, данас је на дневном реду расправа о законима који се односе на област кривичног права. Наведени закони са једне стране представљају усклађивање закона из ове области са одредбама Устава Републике Србије, а са друге стране доносе нова решења, којом се наставља започета реформа правосуђа, што ће допринети повећању ефикасности и побољшању квалитета рада правосудних органа. Народна скупштина ће данас расправљати у начелу о следећим предлозима закона: Закону о сарадњи са Међународним кривичним судом, Закону о изменама и допунама Закона о извршењу кривичних санкција, Закону о изменама и допунама Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, Закону о извршењу казне затвора за кривична дела организованог криминала, Закону о изменама и допунама Законика о кривичном поступку, Закону о изменама и допунама Кривичног законика и Закону о изменама и допунама Закона о спречавању прања новца и финансирању тероризма.

Сада бих Вас у краћим цртама упознао са најзначајнијим решењима садржаним у сваком од наведених закона.

ЗАКОН О САРАДЊИ СА МЕЂУНАРОДНИМ КРИВИЧНИМ СУДОМ

Римским статутом Међународног кривичног суда, који је усвојен 17. јула 1998. године у Риму, образован је стални међународни кривични суд, који има надлежност да суди за најтежа кривична дела против међународног хуманитарног права, као што су геноцид, злочини против човечности, ратни злочини и агресија. Поред тога, Римским статутом утврђена је и обавеза држава чланица да у својим националним законодавствима предвиде и законски уреде све облике сарадње са Међународним кривичним судом. Потписивањем Римског статута и доношењем Закона о потврђивању Римског статута Међународног кривичног суда 2001. године, наша држава је прихватила обавезу имплементације наведеног међународног уговора у свој правни систем. Међународни кривични суд заснива се на принципу комплементарности и настао је сагласношћу воља суверених држава.

Будући да је надлежност Суда супсидијарног карактера, национално правосуђе има предност у вођењу поступка за кривична дела за која је тај суд надлежан, а тек уколико постоји неки од разлога изричито предвиђених Римским статутом, поступак се води пред тим Судом. Стога се доношење овог закона предлаже у циљу стварања нормативног оквира којим би се уредио поступак сарадње наше државе и Међународног кривичног суда, у случајевима када се кривични поступак води пред тим судом. Поред тога, закона садржи и нужна ограничења у сарадњи, која проистичу из права суверености Републике Србије.

Међу најзначајнијим решењима која садржи Предлог закона је начело *ne bis in idem* начело, односно начело забране истовременог вођења поступка. Овим начелима искључена је могућност да се окривљеном за иста кривична дела истовремено суди и пред домаћим судом и Међународним кривичним судом, а такође је искључена могућност да се правноснажно осуђеном лицу поново суди за исто дело, било пред Међународним кривичним судом, било пред домаћим судом. Законом је детаљно уређена правна помоћ пред Међународним кривичним судом, а посебно присуство представника тог суда, као и радње које представник суда може да обавља на територији Републике Србије. Представницима Међународног кривичног суда може се само изузетно дозволити да спроводе поједине радње на територији Републике Србије, уз обавезно присуство лица које одреди министар правде. Такође, приликом вршења тих радњи, представници Међународног кривичног суда не смеју ускраћивати, нити ограничавати Уставна права грађана Републике Србије, као и права сведока, вештака и окривљених. Исто тако, приликом спровођења ових радњи не може се предузимати мера лишавања слободе, нити било која друга мера процесне принуде. Поред тога, закон уређује и питања која се односе на поступак који спроводе домаћи органи по захтеву Међународног кривичног суда за лишење слободе, одређивање притвора и предаје окривљеног лица. Предлог закона такође уређује и питања начина извршења одлука Међународног кривичног суда и учествовања Републике Србије у раду овог суда.

ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИЗВРШЕЊУ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА

Важећи Закон о извршењу кривичних санкција донет је крајем септембра 2005. године, а ступио је на снагу 1. јануара 2006. године. После ступања на снагу овог закона, у јануару 2006. године, Комитет министара Савета Европе донео је Препоруку којом су усвојена нова Европска затворска правила, па је стога неопходно извршити исаглашавање Закона о извршењу кривичних санкција са овим међународним документом.

Такође, Предлогом закона врше се неопходне термилошке измене закону, ради усклађивања са новим Уставом Републике Србије.

Исто тако, Предлогом закона врши се усклађивање Закона о извршењу кривичних санкција са новим законима који уређују организацију и рад правосудних органа, а посебно са Законом о уређењу судова. Имајући у виду да поједине одредбе Закона о извршењу кривичних санкција нису биле у потпуности усаглашене са одредбама Кривичног законика, било је потребно извршити одговарајуће измене у тексту закона, а посебно одредбе о извршењу новчане казне.

Поред тога, а с обзиром да је од почетка примене Закона о извршењу кривичних санкција прошло више од три године, потребно је изменити неке од постојећих одредаба, које су изазивале проблеме у њиховој примени, а на које је указано од стране лица запослених у Управи за извршење заводских санкција која закон непосредно и примењују.

Од најзначајнијих новина треба истаћи одредбе којим се прецизније уређују неопходни услови за лица која руководе заводима и службама у заводима, измењен је и прецизније уређен рад појединих служби у заводима, а пре свега службе за третман, службе за обуку и упошљавање и службе за здравствену заштиту. Одредбе о положају осуђених лица усаглашене су са

препукама Комитета министара Савета Европе. Такође, посебно треба истаћи да су прецизиране одредбе које се односе на могуће ситуације након примене мера принуде према осуђеном, а које су измењене у складу са препорукама и стандардима Комитета Савета Европе за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (ЦПТ). Поред тога, измењене су и одредбе које су везане за радно-правни статус запослених у заводима, имајући у виду специфичност послова који се обављају у заводима, па су, стога и предвиђени изузеци у односу на општи радно-правни режим државних службеника и намештеника. На крају, треба истаћи и да су прецизиране одредбе које се односе на надзор над радом завода.

ЗАКОН О ИЗВРШЕЊУ КАЗНЕ ЗАТВОРА ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА

Предлогом наведеног закона ближе се уређује поступак за извршење казне затвора за кривична дела организованог криминала, организација и надлежност државних органа у поступку извршења казне, положај, односно права и обавезе осуђених лица и надзор над извршењем казне затвора за ова кривична дела.

Разлог за доношење овог закона је постојање потребе да се уреди извршење казне затвора лица осуђених за кривична дела организованог криминала. Наиме, неопходно је да се, у циљу успешнијег супротстављања организованом криминалу, спречи свака могућност да осуђени, посредно - преко других лица која су остала на слободи, настави да организује или усмерава криминалне активности исте, или других криминалних група. Важећи Закон о извршењу кривичних санкција не прави разлику у режиму издржавања казне затвора између лица која су осуђена за кривична дела организованог криминала и лица која су осуђена за друга кривична дела.

Због тога је неопходно да се у посебном закону на целовит начин регулише извршење казне затвора према осуђеним организаторима и члановима криминалне групе, као и образовање и организација посебног одељења постојећих завода у којима би та лица издржавала казну затвора.

Имајући у виду чињеницу да се само законом може предвидети посебан режим извршења казне затвора, с обзиром да се додатно ограничавају права осуђених, доношењем посебног закона је једино могуће успоставити осетљиву равнотежу између потребе да се друштво појачано заштити од организованог криминала и потребе да се испоштују међународни стандарди у области људских права осуђених.

Пре свега, овим законом се образује Посебно одељење за издржавање казне затвора за кривична дела организованог криминала. Подсетила бих да важећим Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала није предвиђен посебна организациона јединица Управе за извршење заводских санкција у коме ће лица која су правноснажно осуђена за наведена кривична дела издржавати казну затвора. Из тих разлога, овим законом се овакво одељење и образује и истовремено ближе уређује његов рад.

Такође, овим Предлогом закона се на другачији начин регулише упућивање на издржавање казне затвора за кривична дела организованог криминала, у односу на општи режим. Наиме, за упућивање је надлежан председник Вишег суда у Београду, који утврђује да ли су испуњени прецизно

прописани услови за упућивање у Посебно одељење. Дакле, то значи да у Посебно одељење неће бити упућена сва лица која су правноснажно осуђена за кривична дела организованог криминала, већ само лица за које суд утврди да постоје околности које указују на опасност да ће осуђени наставити са криминалном делатношћу и за време издржавања казне. Такође, предвиђено је да суд периодично преиспитује своју одлуку о упућивању осуђеног у Посебно одељење и да сходно прикупљеним извештајима и мишљењима доноси даљу одлуку. Уколико суд одлучи да више нема околности које оправдавају даљи боравак осуђеног у Посебном одељењу, осуђени ће казну затвора наставити да издржава у складу са општим режимом издржавања казне затвора.

У односу на положај осуђених лица, треба истаћи да осуђени за време издржавања казне у Посебном одељењу има мањи обим права него остала осуђена лица, као и да су, баш због тога, ова права осуђеног прецизно уређена овим Предлогом закона. Такође, из истих разлога, прецизно су прописане мере принуде и услови под којима се мере принуде према овим лицима могу применити.

Наравно, имајући у виду наведена ограничења права ових осуђених лица у односу на општи режим за издржавања казне затвора, неопходно је обезбедити и прописати на који начин ће се остварити заштита њихових права. У том смислу, Предлог закона предвиђа право на притужбу управнику завода и директору Управе за извршење заводских санкција, као и право на судску заштиту.

ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОРГАНИЗАЦИЈИ И НАДЛЕЖНОСТИ ДРЖАВНИХ ОРГАНА У СУЗБИЈАЊУ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА

Најважније новине које садржи Предлог закона о изменама и допунама Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала односе се, пре свега, на дефиницију организованог криминала, која је усклађена и са Предлогом закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку, као и Конвенцијом Уједињених нација за борбу против транснационалног организованог криминала (Палермо конвенција). Ово усклађивање је важно из разлога што је постојећа дефиниција у Закону о организованом криминалу није била прецизна, нити је била идентична са дефиницијом из Законика о кривичном поступку, што је изазивало доста проблема у пракси око одеђивања надлежности специјализованих државних органа за борбу против организованог криминала.

Друга важна новине у Предлогу закона је проширење надлежности специјализованих државних органа за борбу против организованог криминала за нова кривична дела, и то: кривична дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије, кривична дела корупције када су у питању највиши државни функционери, кривична дела међународног тероризма и финансирања тероризма и кривично дело прања новца, ако тај новац потиче из организованог криминала, корупције и финансирања тероризма. Посебно наглашавам да проширење надлежности које се односе на кривична дела корупције представља испуњење препоруке Групе држава за борбу против корупције Савета Европе (ГРЕКО), чији је Република Србија члан.

Поред тога, ради усклађивања са новим Законом о јавном тужилаштву предвиђено је да надлежности Посебног одељења Окружног јавног тужилаштва

у Београду (Специјално тужилаштво) преузме Тужилаштво за организовани криминал. Предлогом закона прописани су и посебни услови које морају да испуњавају судије у Вишем и Апелационом суду које су распоређене у посебна одељења ових судова за поступање у предметима за кривична дела предвиђена овим законом. Исто тако извршене су неопходне измене ради усклађивања са новим Законом о уређењу судова, као и мање термилошке измене због усклађивања са новим Уставом Републике Србије.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНИКА О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

У вези са Предлогом закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку, на почетку бих напоменула да је крајем прошле године Народној скупштини упућен један сличан текст предлога овог закона, који због обимног дневног реда Народне скупштине није разматран. Предлог закона о коме је данас реч у највећој мери садржи одредбе тог текста из прошле године, са одређеним новинама које су унете у циљу ефикаснијег вођења кривичног поступка.

Истакла бих да тренутно у правном систему Републике Србије имамо два Законика о кривичном поступку. Наиме, у мају 2006. године донет је нови Законик о кривичном поступку. Почетк примене овог законика више пута је одлаган, због непостојања услова за његову примену. Овим Предлогом закона, законик из 2006. године се ставља ван снаге, чиме се решава проблем постојања два Законика о кривичном поступку у правном систему. У вези са даљом реформом кривично-правоцесног законодавства у Републици Србији, напоменула бих да је Министарство правде формирало радну групу која има за циљ да изради потпуно нови текст Законика о кривичном поступку, који би садржао најмодернија законска решења у овој области. Надам се да ће, у току следеће године, рад на овом законском тексту бити завршен и да ће, након усвајања у Народној скупштини, Република Србија добити потпуно нов, модерни Законик о кривичном поступку, који ће бити усаглашен са свим међународним стандардима и праксом, чиме ће се ставити тачка на проблем који се појавио последњих година у вези за овим закоником. Заједно са реформом судова и јавних тужилаштава, тај нови Законик би требао да допринесе ефикасном вођењу кривичног поступке, примерен потребама Републике Србије, уз сву заштиту људских права лица окривљених за кривична дела.

До доношења новог Законика о кривичном поступку, неопходно је извршити измене Законика о кривичном поступку из 2001. године, што се чини овим Предлогом закона о којем је данас реч.

Поред наведених разлога, за доношење закона треба истаћи да је од последњих измена Законика о кривичном поступку донет нови Устав Републике Србије, Кривични законик, Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, као и да је ратификован један број међународних конвенција и уговора који се односе на кривични поступак, па је неопходно да се Законик о кривичном поступку усагласи са наведеним правним актима. Такође, у Предлогу закона садржана су и решења која су према мишљењу судске праксе и стручне јавности неопходна за ефикасну и целисходну примену законика у пракси.

Међу најважнијим решењима које садржи Предлог закона истакла бих следеће:

- у складу са Уставом Републике Србије дозвољено је несметано општење између браниоца и окривљеног, без икаквог надзора, што је у складу и са међународним правним стандардима у тој области.

- у вези са претресањем предвиђено је неколико важних измена:

- а) лице које спроводи претресање и присутни сведоци могу бити само лица истог пола као и претресано лице, будући да је важећа одредба Законика дискриминаторска јер не пружа заштиту по принципима родне равноправности;

- б) предвиђена је врло важна допуна која се односи на претресање уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају електронски записи;

- в) предвиђа се рок у коме се по наредби истражног судије могу задржавати и отварати писма, телеграми и друге поштанске пошиљке које шаље окривљени или које су њему упућене, који до сада није постојао.

- уводи се могућност достављања позива сведоку путем електронске поште или другог електронског преносиоца порука.

- уводи се процесноправна заштита угрожених сведока.

- проширује се мера забране напуштања места боравишта окривљеног, тако да се ова мера односи и на забрану напуштања стана, односно забрану приласка одређеним лицима. Такође се уводи и могућност електронског надзора за примену мере.

Најзначајније измене које се односе на притвор је увођење посебног, за странке, јавног рочишта за одређивање и укидање притвора. Одсуство уредно позваних странака не спречава одржавање рочишта и доношење одлуке о притвору. Тиме се не би губило на ефикасности, а одлучивању о притвору би претходила контрадикторна расправа, тј. могућност да странке суду непосредно изнесу своје аргументе и противаргументе.

Такође, у вези са режимом издржавања притвора уводи се право Заштитника грађана, Комисије Народне скупштине, као и међународних организација, у складу са међународним уговором, да несметано посећују притворена лица и да са њима насамо разговарају.

Измењене су одредбе које уређују институт одлагања кривичног гоњења. Јавном тужиоцу дата је могућност да без сагласности суда одложи кривично гоњење за кривична дела за које запређена казна до три године затвора, односно уз одобрење судског већа када се ради о кривичном делу за које је запређена казна до пет година затвора. Такође, даје се могућност јавном тужиоцу да подигне непосредну оптужницу за кривична дела за која је прописана казна затвора до осам година.

Поред тога, посебну новину представља увођење института споразума о признању кривице, који је карактеристичан за англосаксонске кривичне поступке, али је данас веома широко прихваћен и у бројним континентално-европским законодавствима. Овај институт у нашем кривичном поступку реално може довести до бржег окончања многих кривичних поступака и смањења трошкова, а да се при том, ипак не угрозе интереси законитости и правичности, што представља и основни разлог за увођење овог института.

Повећавају се овлашћења суда у изрицању санкција због нарушавања реда на главном претресу, а такође, у циљу ефикаснијег вођења поступка,

прецизиране су одредбе Законика које се односе на одлагање и прекид главног претреса.

Уводи се обавеза другостепеног суда да одржи претрес и да сам пресуди случај, ако је већ једном укидао првостепену пресуду и предмет вратио на ново суђење првостепеном суду, што има за циљ да скрати трајање кривичног поступка и повећа степен одговорности другостепеног суда.

Уведено је преиначење правноснажне пресуде без понављања кривичног поступка у случају када се као сведок у поступку за кривична дела организованог криминала појави осуђено лице, чији је исказ од значаја откривање, спречавање или доказивање ових кривичних дела.

Брисана су, из разлога целисходности, два ванредна правна лека и то: ванредно ублажавање казне и захтев за испитивање законитости правноснажне пресуде. Поред тога, у циљу ефикаснијег спровођења поступка, примена одредба о скраћеном поступку проширена је на сва кривична дела за која је прописана казна до пет година затвора.

У потпуности је измењена Глава XXIXа законика, којом су прописане посебне одредбе о поступку за дела организованог криминала. Најзначајније новине у односу на сада важећа решења су следеће:

а) посебне одредбе, којима су утврђена посебна овлашћења органа кривичног гоњења, важиле би убудуће не само за дела организованог криминала, већ и за дела корупције и друга изузетно тешка кривична дела;

б) мере за лакше откривање и доказивање одређених кривичних дела, укључујући надзор телефонских разговора, пружање симулованих услуга и контролисана испорука, дате су на једном месту, тј. само у овој глави законика;

в) досадашњем списку мера додата је и мера аутоматско рачунарско претраживање личних и других са њима повезаних података и њихова електронска обрада;

г) заштита идентитета прикривеног иследника је боље решена, с обзиром на то да је његова употреба до сада изостајала углавном због ризика којима су та лица била изложена;

д) сведок сарадник и после стицања тог статуса остаје у поступку окривљени, обухвата се пресудом и одмерава му се казна по Кривичном законнику, а затим одмерена казна изриче умањена за једну половину, с тим што му се на предлог јавног тужиоца и с обзиром на извршено кривично дело, држање пред судом и друге битне околности случаја, може изрећи и блажа казна или ослобођење од казне. Предложено решење је више у складу са духом Кривичног законика и са принципом правичности од садашњег решења.

ђ) уводи се могућност да осуђено лице сведочи у предметима кривичних дела организованог криминала, при чему би се том лицу могла умањити казна на коју је осуђен, ако је његов исказ од значаја откривање, спречавање или доказивање ових кривичних дела.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА

Доношење Закона о изменама и допунама Кривичног законика предлаже се првенствено из три разлога. Наиме, Кривични законик донет је септембра 2005. године, а ступио је на снагу 1. јануара 2006. године. У међувремену, дошло је до промене државноправног статуса Републике Србије, а

донет је и нови Устав Републике Србије. У складу са наведеним променама у правном поретку неопходно је извршити и измене у Кривичном законика, које су пре свега терминиолошке природе, а односе на брисање, из текста Законика, израза везаних за државну заједницу Србија и Црна Гора, која је престала да постоји.

Други разлог за доношење Закона садржан је у чињеници да је од доношења Законика, Република Србија потписала и ратификовала велики број конвенција, које захтевају да се, ради њихове имплементације у правни систем Републике Србије, изврше и одређене измене и допуне Кривичног законика и то како у погледу увођења нових кривичних дела, тако и у погледу измене инкриминација постојећих кривичних дела. На овај начин се испуњавају међународне обавезе Републике Србије које су преузете потврђивањем ових конвенција.

Будући да је од ступања Кривичног законика на снагу протекло више три године, а имајући у виду стање криминалитета у Републици Србији и казнену политику судова у том периоду, неопходно је да се преиспитају и забрањене казне за поједина кривична дела. Предложеним Законом се поштравају казне за око трећину кривичних дела, чиме се јача генерална превенција и одвраћају потенцијални учиниоци кривичних дела, што и јесте основни циљ закона који уређује материјално кривично право. Поред тога, у складу са предлозима правосудних и других државних органа извршене су измене како у општем делу Кривичног законика, тако и у посебном делу у коме су уведена нека нова кривична дела, односно прецизиране радње извршења за већ прописана кривична дела.

Најважније измене које су односе на општи део Кривичног законика су следеће:

Проширује се примена одредбе о делу малог значаја и за кривична дела за која је прописана казна затвора до пет година.

Даје се могућност суду да одреди извршење казне затвора лицу осуђеном на казну затвора у трајању до једне године, на тај начин да осуђени не сме напуштати просторије у којима станује, што представља неку врсту «кућног затвора». Такође је прописано да се овакав начин извршења у случају самовољног напуштања стана од стране осуђеног лица може заменити извршењем казне у затвору.

Поштравају се услови за одређивање условног отпуста, тако што је предвиђено да се условно може отпустити осуђени који издржао две трећине казне затвора, уместо, како је сада предвиђено, једну половину казне.

Врши се поштравање границе ублажавања казна затвора, за кривична дела за које је забрањена казна затвора од најмање десет година, казна се може ублажити до седам година затвора, а за кривична дела за које је прописан затвор до пет година, са две на три године затвора. Такође, предвиђено је да за одређена кривична дела против полне слободе, кривично дело кријумчарења људи, кривично дело неовлашћене производње и стављања у промет опојних дрога и кривично дело трговине људима се не може ублажити казна испод законског минимума. Поред тога, казна се не може ублажити ни учиниоцу кривичног дела који поново изврши исто кривично дело.

Уводи се нова мера безбедности забрана приближавања и комуникације с оштећеним. Суд овом мером може учиниоцу кривичног дела забранити приближавање оштећеном на одређеној удаљености, забранити приступ у

простор око места становања или места рада оштећеног и забранити даље узнемиравање оштећеног, односно даљу комуникацију са оштећеним, ако се оправдано може сматрати да би даље вршење таквих радњи учиниоца кривичног дела било опасно по оштећеног.

Уводи се, у смислу Кривичног законика, појам «посао од јавног значаја», којим се сматра обављање професије или дужности која има повећани ризик за безбедност лица које га обавља, а односи се на занимања која су од значаја за јавно информисање, здравље људи, образовање, јавни превоз, правну и стручну помоћ пред судским и другим државним органима. Увођење овог израза неопходно је ради повећања кривичноправне заштите лица која се баве овим професијама.

У односу на Посебни део Кривичног законика најважније измене су следеће:

- као тешко убиство квалификује и лишење живота носиоца правосудне функције или полицијског службеника у вези са вршењем службене дужности, односно лишење живота лица које обавља послове од јавног значаја, у вези са пословима које то лице обавља.

- уведен је квалификовани облик кривичног дела угрожавање сигурности, када је ово дело учињено према председнику Републике, председнику Народне скупштине, председнику Владе, носиоцима правосудних функција и лицу која обавља послове од јавног значаја у области информисања.

- пооштрене су казне за кривична дела: силовање, обљуба над немоћним лицем, обљуба са дететом, обљуба злоупотребом положаја, недозвољене полне радње, подвођење и омогућавање вршења полног односа и посредовање у вршењу проституције. Ради усклађивања са Конвенцијом Савета Европе о заштити деце од сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања, извршене су измене кривичног дела приказивање порнографског материјала и искоришћавање деце за порнографију и уведена су нова кривична дела: навођење малолетног лица на присуствовање полним радњама и искоришћавање рачунарске мреже или комуникације другим техничким средствима за извршење кривичних дела против полних слобода према малолетном лицу.

- пооштрене су казне за кривична дела против имовине за поједина дела је уведен квалификован облик када су дела учињена од стране организоване криминалне групе.

- кривично дело прање новца усклађено је са Конвенцијом Савета Европе о прању, тражењу, заплени и одузимању прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма и у складу са тим, као облик овог дела уведено је и прање сопствених прихода стечених криминалом.

- измењено је кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога. Предложеним изменама у ово кривично дело уводи се као радња извршења неовлашћено узгајање мака или психоактивне конопље или других биљки из којих се добија опојна дрога или које саме садрже опојну дрогу, а такође се посебно инкриминише вршење овог кривичног дела од стране организоване криминалне групе. Држање дроге за личну употребу је издвојено у посебно кривично дело – неовлашћено држање опојних дрога. Такође, допуњено је кривично дело омогућавање уживања опојних дрога, тако што је прописано да се неће казнити здравствени радник који у оквиру пружања медицинске помоћи омогућава уживање опојних дрога. Такође, уведено је као

квалификовани облик овог дела смртна последица настала услед његовог извршења.

- ради усклађивања са Конвенцијом о високотехнолошком криминалу, прописано је ново кривично дело прављење, набављање и давање другом средстава за извршење кривичних дела против безбедности рачунарских података.

- пооштрене су казне за кривична дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије и СЦГ.

- уведена су нова кривично дела: недозвољено јавно коментарисање судских поступака и ометање правде. Овим кривичним делима санкционисано је давање изјава у вези са судским поступком, у намери повреде претпоставке невиности и независности суда. Такође се санкционише и позивање на неизвршење судских одлука, као и спречавање носилаца правосудних функција у вршењу њихових дужности. Пооштрена је казна за кривично дело повреда тајности поступка, у случају када се ради о поступку против малолетника, као и у случају када се ради о подацима везаним за програм заштите сведока.

- ради усклађивања са Кривично-правном конвенцијом о корупцији Савета Европе и и Конвенцијом против корупције Уједињених нација, извршене су измене у кривичном делу противзаконито посредовање, које је преформулисано и промењен му је назив у трговина утицајем, као и измене у кривичним делима: примање мита и давање мита.

- ради усклађивања са Додатним протоколом уз Конвенцију о високотехнолошком криминалу, извршена је измена у кривичном делу расна и друга дискриминација. Такође, ради усклађивања са Конвенцијом Савета Европе о борби против трговине људима, измењена су кривична дела: трговина људима и трговина децом ради усвојења. Исто тако, ради усклађивања са Конвенцијом Савета Европе о прању, тражењу, заплени и одузимању прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма, измењено је кривично дело финансирање тероризма.

ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СПРЕЧАВАЊУ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

Разлог за доношење овог Предлога закона је прецизирање казних одредби у делу који се односе на привредне преступе, тако што се прописује одговорност за привредни преступ и одговорног и овлашћеног лица у правном лицу. Закон се предлаже на иницијативу правосудних органа који примењују казнене одредбе овог закона, из разлога што је прецизирање одредби за привредне преступе неопходно ради правилног и ефикасног вођења поступка за привредне преступе прописане Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма.

На крају бих хтела да вам се захвалим на пажњи и да изразим наду да ће, након расправе у начелу и у појединостима, предложени закони бити усвојени, чиме ће се створити нормативни оквир за наставак реформе правосуђа у складу са Уставом Републике Србије, већ донетим законима из области правосуђа и потребама наше земље и њених грађана. Хвала.